

KMEČKI UPORI

VLOGA IN POLOŽAJ KMETA V 16. STOLETJU

- kmetje predstavljajo prevladujoč sloj prebivalstva
- čeprav je njihova gospodarska dejavnost kmetijstvo, se vse bolj ukvarjajo z agrarno trgovino
- to med kmeti povzroča socialne razlike
- v odnosu do privilegiranega plemstva niso dobili nobenih pravic, odnos krize fevdalizem le še zaostri
- položaj kmeta se razlikuje po posameznih državah: v franciji je položaj najboljši zemlja po dednem pravu in so oproščeni tlake
- v angliji je veliko zemlje v lasti kmetov, vendar jo nekateri veleposestniki želijo pridobiti nazaj

VZROKI ZA ZAOSTRITEV RAZMERJA MED KMETI IN FEVDALCI:

- vzroke za kmečke upore je treba iskati v gospodarskem razvoju, ki je zaostрил nasprotja med družbenimi razredi
- kuge, slabe letine, vojne so razredčile prebivalstvo
- ekonomska kriza povezana s hudo inflacijo – množi dotokanje zlata iz novih svetov prisili plemstvu, da se vključuje v gospodarstvo
- plemstvo pustote in kmetije z začasnim zakupom spreminja v dominikalno (pridvorno) posest, s presežki pa trguje
- plemstvo si prilašča srenjsko zemljo in jo spreminja v pridvorni del kmetje izgubljajo zemljo namenjeno živinoreji
- zaradi inflacije ponovno plemstvu uvede naturalne dajatve
- plemstvo mora večati dobičkonosnost svoje zemlje če želi ostati pred meščani
- kmet prične trgovati sam – z agrarnimi presežki prisiljen se ukvarjati s trgovino saj se njegove obveznosti večajo: večanje tlake, posmrtnina,

predkupna pravica, vojaška služba, kmet je vezan na zemljo, stanovi davke prevalijo na kmeta

- meščani nasprotujejo trgovini kmetov in plemstva formalni uspeh – prepoved
- omejevanje kmečke trgovine pomeni nujen dodaten zaslužek

NEMŠKA KMEČKA VOJNA

- vzroki upora so gospodarski in verski
- začel se je v nemškem porenju
- nezadovoljstvo je hitro zajelo R-NC
- l. 1525 so uporniki opredelili svoje zahteve v DVANAJSTIH ČLENIH:
 - pravica do samovoljnega postavljanja župnikov
 - pravica do lova, ribolova in izkoriščanja skupnih gozdov
 - razlastitev cerkvenega premoženja
 - omejitev moči deželnih knezov proti cesarju
 - odprava fevdalnih bremen
 - odprava carin, enotnih mer, uteži in denarja
 - odprava svobodnega preseljevanja
- uporniki so v nepovezanih skupinah ropali, požigali
- na koncu pa so bili zatrti zaradi neenotne vojaške organizacije
- martin luter obsoja upornike zaradi prevratniških političnih ciljev proti fevdalizmu
- skupna nemška vojska se je po zmagi kruto maščevala

RAZŠIRJENOST KMEČKIH UPOROV:

- zaradi stalnega slabšanja se upirajo kmetje tudi na pojskem, v ukrajini, na češkem, v rusiji, na ogrskem, slovenske dežele...